

Raadsvoorstel

Ontwikkelkader Prinsentuin
Zaaknummer: 2025-053947

Aan de gemeenteraad.

Inleiding

In de monumentale binnenstad van Leeuwarden ligt de Prinsentuin. Dit van oudsher stadswandelpark is de groene ader in het stadscentrum en is in de 19^e eeuw door Koning Willem I aan de Leeuwarder inwoners geschonken, op voorwaarde dat de tuin een openbaar wandelpark moest zijn. Sinds jaar en dag wordt de Prinsentuin door Leeuwarders en bezoekers gebruikt voor verschillende functies, zoals wonen, werken en recreëren. Door de jaren heen is het gebruik van de Prinsentuin veranderd en komen tal van functies samen. Functies die bijdragen aan de levendigheid van Leeuwarden, maar die soms ook conflicteren.

Aanleiding

Op 26 mei 2021 hebben wij met uw raad gesproken over de Prinsentuin. Dit was in het kader van de informatieve raadsbijeenkomst Veiligheid, openbare orde en handhaving en specifiek naar aanleiding van de ongeregeldheden op een aantal momenten en locaties, waaronder Koningsdag 2021 in de Prinsentuin. Deze ongeregeldheden vonden plaats in de context van de toen geldende coronamaatregelen. In deze raadsbijeenkomst hebben wij geconstateerd dat los van de gebeurtenissen op de bewuste Koningsdag, de Prinsentuin de afgelopen jaren een groot aantal functies heeft gekregen. Functies uiteenlopend van passantenhaven en dagrecreatie tot directe woon- en werkomgeving, van wandelgebied tot evenementengebied. Daarmee benoemden we de Prinsentuin als “de gezelligste plek van Nederland, maar ook een plek met veel druk”. We hebben in de raadsbijeenkomst gesteld dat we er als gemeenteraad en college goed aan doen om - ook los van de coronapandemie - met elkaar na te denken over het gebruik en de inrichting van de Prinsentuin.

Tevens gaat het coalitieprogramma 2022-2026 in op de toenemende trend waarin steeds meer toeristen, dagjesmensen en ondernemers gebruikmaken van het gemeentelijk water met als voorbeeld onder andere de Noorderstadsgracht bij de Prinsentuin. Wij geven in het coalitieprogramma aan kritisch te zullen kijken naar het gebruik en de eventuele noodzaak voor nieuwe voorzieningen.

Voorgesteld besluit

Deze aanleiding heeft geresulteerd in een participatief proces met als resultaat het ontwikkelkader Prinsentuin. Bij brief van 16 juli 2024 hebben wij u geïnformeerd over de werkwijze instrumentarium Omgevingswet. Onderdeel daarvan is dat in plaats van Ontwikkelkaders (besluitvorming raad) gewerkt moet worden met Ontwikkelprogramma's (besluitvorming college). In de overgangsfase geldt echter dat beleidsstukken die reeds lange tijd in de maak zijn (zoals het Ontwikkelkader Prinsentuin), nog volgens de ‘oude’ werkwijze ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd worden.

In dit raadsvoorstel lichten wij het ontwikkelkader Prinsentuin toe en stellen wij voor om:

- 1) het ontwikkelkader Prinsentuin vast te stellen
- 2) de reactienota vast te stellen

Doel, proces en participatie

In oktober 2022 hebben wij de startnotitie Prinsentuin vastgesteld en uw gemeenteraad geïnformeerd over het doel en proces om te komen tot het ontwikkelkader Prinsentuin. Het ontwikkelkader is een gebiedsgerichte uitwerking van de Omgevingsvisie die eind 2021 door u is vastgesteld. Het doel van het ontwikkelkader Prinsentuin is het zo goed mogelijk laten samengaan van alle functies die de Prinsentuin kent, passend binnen de cultuurhistorische waarden van het Rijksmonument.

Het proces betrof een participatief proces, beginnend met de themasessie met een afvaardiging van uw gemeenteraad. In het voorjaar van 2023 is het brede participatieproces in gang gezet, startend met interviews met belangenverenigingen en belanghebbende organisaties. Tegelijkertijd is een digitale vragenlijst geopend en via meerdere kanalen verspreid. Deze vragenlijst was ook in de zomerperiode 2023 beschikbaar, zodat ook toeristen de gelegenheid kregen om deel te nemen aan de vragenlijst. De vragenlijst is door 700 belangstellenden ingevuld en 70 belangstellenden en belanghebbenden hebben aangegeven mee te willen denken in de Werkgroep Prinsentuin. Na selectie is in september 2023 een zeer diverse Werkgroep Prinsentuin (30 inwoners aangevuld met beleidsadviseurs gemeente Leeuwarden) onder begeleiding van Noordpeil, bureau voor landschap en erfgoed, gestart met een kwaliteiten- en kansenkaart voor de Prinsentuin. Deze kaart is eind 2023 door de Werkgroep gepresenteerd op een openbare inloopbijeenkomst die werd bezocht door 100 belangstellenden. Tijdens deze bijeenkomst kon men reacties op de kwaliteiten- en kansenkaart achterlaten en tevens werd er weer een online vragenlijst geopend.

Vanaf begin 2024 heeft Noordpeil samen met de gemeente de kwaliteiten- en kansenkaart vertaald in het ontwikkelkader Prinsentuin. Na een breed participatief traject is op 24 juni 2024 het concept ontwikkelkader Prinsentuin vrijgegeven voor inspraak. Vervolgens heeft het van 4 juli tot en met 26 september 2024 ter visie gelegen. In het najaar van 2024 zijn de zienswijzen in het ontwikkelkader verwerkt. Voor meer informatie over het participatieproces verwijzen we u naar de bijlage “Communicatie en participatie ontwikkelkader Prinsentuin”.

Ontwikkelkader Prinsentuin

In de startnotitie Prinsentuin is afgesproken dat de totstandkoming van het ontwikkelkader Prinsentuin een participatief proces zou betreffen en dat dit betekent dat de inbreng van de samenleving terug te zien is in het ontwikkelkader. Daarom is het ontwikkelkader Prinsentuin een doorvertaling van de kwaliteiten- en kansenkaart die door de Werkgroep Prinsentuin is gemaakt. De kwaliteiten- en kansenkaart is daarom ook duidelijk terug te zien in het ontwikkelkader Prinsentuin. Vervolgens zijn de kwaliteiten en kansen in het ontwikkelkader vertaald in concrete verbetermaatregelen.

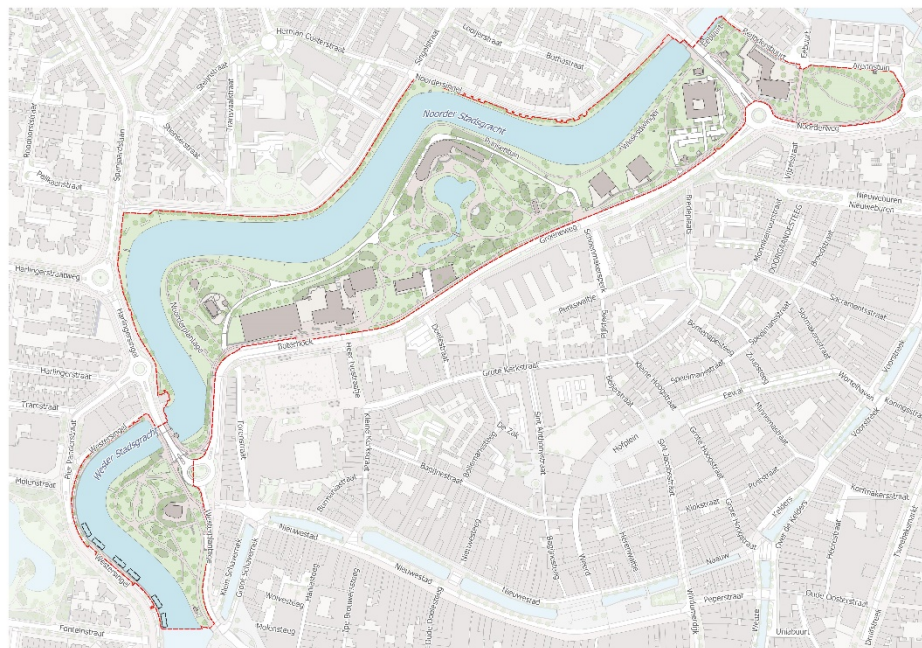
Opbouw ontwikkelkader Prinsentuin

Het ontwikkelkader start met een inkijkje in de rijke historie van de Prinsentuin en de ontstaansgeschiedenis van het Rijksmonumentale stadswandelpark en jachthaven zoals we het gebied nu kennen en gebruiken. Onderdeel hiervan zijn de ontwerpideeën van ‘architect van buitengoederen’ Lucas Pieters Roodbaard (1782-1851) en de historie van het Havenkantoor in de Prinsentuin en Servicegebouw op de Westerplantage. Daarna wordt er vanuit de huidige situatie een doorkijk gemaakt naar de mogelijke en gewenste kwaliteitsimpuls op diverse thema’s. In het hoofdstuk Kwaliteitsimpuls is de structuur en de inhoudelijke

inbreng van de Werkgroep Prinsentuin (kwaliteiten- en kanskaart Prinsentuin) zoveel mogelijk in stand gehouden. Tevens is ook het gedachtengoed van Roodbaard niet los te zien van een toekomstige kwaliteitsimpuls. De thema's voor de kwaliteitsimpuls zijn vervolgens vertaald in concrete verbetermaatregelen. Ondanks dat veel inhoudelijke inbreng vanuit de digitale vragenlijst en de Werkgroep Prinsentuin is verwerkt in het ontwikkelkader, was er ook sprake van thema's die minder goed te verenigen zijn met gemeentelijk beleid of wet- en regelgeving. Ook hiervoor is aandacht in het ontwikkelkader Prinsentuin.

Plangebied "Prinsentuin"

Het officiële gebied "de Prinsentuin" beperkt zich tot het historische deel van het stadswandelpark ter hoogte van de Koperen tuin en de muziekkoepeel. Dit deel van het stadswandelpark maakt deel uit van het Rijksmonument en is een drukbezocht gebied, maar in het dagelijkse gebruik wordt het stadswandelpark breder gebruikt. Met het plangebied Prinsentuin zoals dit is gehanteerd voor het ontwikkelkader wordt dan ook een groter gebied bedoeld dan de historische Prinsentuin. Het plangebied strekt zich uit van Vrouwenpoortsdwinger en Ruiterskwartier tot en met de Arendstuin. Ook de Noordersingel is onderdeel van het plangebied. De scope van het plangebied staat in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1, scope plangebied "Prinsentuin"

Conform de structuur van de Kwaliteiten- en kanskaart van de Werkgroep Prinsentuin zijn ook in het ontwikkelkader vier deelgebieden aangehouden. Deze deelgebieden zijn van west naar oost:

- (Lieve)vrouwenpoortsdwinger en Ruiterskwartier
- Prinsentuin en Oldehoofsterdwinger
- Wissesdwinger en Arendstuin
- Noordersingel

Thema's verbetermaatregelen

Op basis van de rode draad van de resultaten van de Werkgroep Prinsentuin is ervoor gekozen om de inhoudelijke thema's van het ontwikkelkader te laten aansluiten bij de thema's Vergroenen, Verbinden, Verwaarden, overeenkomstig het coalitieprogramma 2022-2026. Naast deze drie thema's is er in het ontwikkelkader veel aandacht voor het thema voorzieningen en daarom is besloten om aan de drie V's het vierde thema Voorzieningen toe te voegen.

Thema: Vergroenen

De Prinsentuin is de groene ader van de Leeuwarder binnenstad en heeft in de huidige situatie een temperatuur verlagend effect op warme dagen. Passend binnen de historische context, vergroten van de ecologische waarde en biodiversiteit stelt het ontwikkelkader voor om de groenstructuur te versterken van Vrouwenpoortsdwinger tot Arendstuin en Noordersingel tot Groeneweg. Hierbij wordt verbinding gezocht met de ambities om de binnenstad te vergroenen.

Thema: Verbinden

Verbinden wordt in het ontwikkelkader als breed thema gebruikt voor onder andere:

- Verbinden van de fysieke deelgebieden (Vrouwepoortsdwinger tot en met Arendstuin en Noordersingel), zodat de druk van de gebruiksfuncties over een groter gebied verspreid kan worden;
- Verbinden van de Prinsentuin met de binnenstad door onder andere het versterken van groenstructuren en looproutes;
- Verbinden van mensen en organisaties: evenementen en horeca goed organiseren, versterken en beter benutten. Het openbaar karakter van de Prinsentuin toegankelijk voor alle Leeuwarders terug laten komen in de activiteiten in de Prinsentuin.

Thema: Verwaarden

Met verwaarden wordt in het ontwikkelkader het versterken van de waarden in de Prinsentuin bedoeld door het karakter en de identiteit van de Prinsentuin sterker te laten terugkomen. Dit houdt in, het beter benutten en terugbrengen van de historie en waarden van Roodbaard in de Prinsentuin en de ontwerpprincipes van Roodbaard laten terugkomen in het gehele gebied van Arendstuin tot Vrouwepoortsdwinger. Daarnaast zorgt toerisme voor een sterkere identiteit. Denk hierbij aan de jachthaven, passanten, boten en toeristen.

Thema: Voorzieningen

De Prinsentuin kent een aantal voorzieningen; van havenfaciliteiten tot straatmeubilair. De kwaliteit van een aantal van deze voorzieningen voldoet niet meer aan de behoefte en er ontbreken een aantal voorzieningen waar wel behoefte aan is. Zo zijn er geen openbare toiletten aanwezig, wat in het zomerseizoen structureel leidt tot overlast. In het ontwikkelkader is een overzicht opgenomen van aanwezig of ontbrekende voorzieningen waarvoor een kwaliteitsimpuls nodig is.

Aanbevelingen: wringende thema's

Naast de thema's die vanuit de Werkgroep Prinsentuin zijn verwerkt in het ontwikkelkader, is er ook sprake van een klein aantal thema's dat niet verenigbaar is of strijdig is met vigerend beleid of wet- en regelgeving. Dit heeft als gevolg dat enkele thema's niet (direct) uitvoerbaar zijn. Tegelijkertijd zou het participatieproces en de wensen vanuit de samenleving tekort gedaan worden als

deze thema's niet in het ontwikkelkader genoemd zouden worden. Daarom is ervoor gekozen om deze thema's in een apart hoofdstuk in het ontwikkelkader onder de aandacht te brengen, met als doel om deze thema's eventueel in toekomstige processen terug te laten komen. De thema's hebben betrekking op: evenementen, alcohol nuttigen en zwemmen in open water. In het ontwikkelkader worden deze thema's nader toegelicht, met de door de Werkgroep Prinsentuin genoemde oplossingsrichtingen en de toelichting op basis van gemeentelijk beleid of wet- en regelgeving. Het is belangrijk om te benoemen dat er op dit moment en op basis van voorliggend ontwikkelkader geen concreet voorstel ligt om de door de Werkgroep genoemde wensen op deze thema's te realiseren, maar dat wij er wel voor open staan om te onderzoeken of er andere mogelijkheden zijn om de wensen serieus te behandelen. Concreet betekent dit voor deze drie thema's het volgende:

Evenementen

De wens heeft onder meer betrekking op een beperkte uitbreiding van het aantal eendaagse evenementen om ruimte te creëren voor kleine openbaar toegankelijke evenementen met weinig impact op de omgeving. Zoals kinderevenementen, sportevenementen, food- en culturele festivals. Deze categorie valt nu vaak buiten de boot door de vaste invulling van het aantal beschikbare evenementendagen. Wens is ook een betere balans in het type evenement.

Het aantal evenementen is vastgesteld middels de beheersverordening. Een beheersverordening is een onherroepelijk bestemmingsplan en door de invoering van de Omgevingswet zullen deze onherroepelijke bestemmingsplannen automatisch in het tijdelijke deel van het omgevingsplan komen te staan. Gemeenten krijgen tot 2031 de tijd om het tijdelijke deel van het omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een nieuw omgevingsplan. In onze planning komt de Leeuwarder binnenstad als één van de laatste gebieden aan de beurt voor omzetting naar een nieuw omgevingsplan. Pas op dat moment kan overwogen worden hoe omgegaan moet worden met het aantal en type evenementen in de Prinsentuin.

Ondanks de vele evenementen kent de Prinsentuin nog geen locatieprofiel. De komende periode wordt hier energie op gezet zodat:

- nog duidelijker wordt wat er zoal wel en niet mogelijk is;
- een betere balans in de evenementen kan worden gezocht;
- voor het organiseren van evenementen nog duidelijker wordt welke aandachtspunten het waardevolle (evenementen)gebied kent.

In het locatieprofiel wordt het huidige beleid opgenomen.

Alcohol en handhaving

Wens vanuit diverse doelgroepen is om alcohol in het gebied toe te staan. In het ontwikkelkader Prinsentuin wordt beschreven wat de huidige wet- en regelgeving omtrent het nuttigen van alcohol is, de ervaringen die de gemeente heeft met dit thema en de wensen zoals benoemd door de Werkgroep Prinsentuin.

Alcohol nuttigen in de Prinsentuin is verboden. Op basis van vele jaren ervaring met alcoholgebruik in de Prinsentuin is gebleken dat dit leidt tot een onbeheersbare situatie op het gebied van overlast en verstoring van de openbare orde, etc. Er zijn echter uitzonderingen. Op een boot mogen de passanten wel alcohol nuttigen. Ook bewoners mogen op eigen terrein rondom de appartementen Wissesdwinger alcohol nuttigen. Verder mag er in de Koperen Tuin, het

bijbehorende terras en binnen de grenzen van een vergund evenement alcohol genuttigd worden.

Het aantal en de verschillende type bezoekers van de Prinsentuin vraagt om een eenduidig beleid. Het huidige beleid is met name door het niet toestaan van alcohol de situatie beheersbaar. Afgelopen twee jaar zijn prima verlopen.

Omdat de huidige regels en de ervaringen van de gemeente op dit onderwerp geen ruimte bieden voor de wensen van de Werkgroep, is besloten op dit moment geen concrete voorstellen te doen en het alcohol- en handhavingsbeleid hetzelfde te houden. Wel staan we open voor onderzoek naar ervaringen van andere gemeenten zoals de Werkgroep heeft voorgesteld en willen we kijken hoe we door het beter benutten van aanwezige horeca en eventuele pop-up horeca initiatieven op zomerse dagen deels, en op aangepaste wijze, tegemoet kunnen komen aan de genoemde wens. Vanuit het team Economische Zaken zal gekeken worden naar de mogelijkheden.

Zwemmen in open water

De wens om te zwemmen in openbaar water in de Prinsentuin is niet haalbaar. Regelgeving, veiligheid en waterkwaliteit zijn hierbij de belangrijkste punten. Het is een vaarweg en jachthaven. Zwemmen in de Noorder Stadsgracht bij de Prinsentuin kan daardoor niet. Daarom is er op basis van het voorliggende ontwikkelkader geen concreet voorstel gedaan om tegemoet te komen aan deze wens. Vanuit het beleidskader Water wordt bekeken of er andere locaties in de omgeving zijn waar het wel mogelijk is of mogelijk kan worden gemaakt.

Zienswijzen op het ontwikkelkader Prinsentuin

Na een breed participatief traject heeft het college op 24 juni 2024 het concept ontwikkelkader Prinsentuin vrijgegeven voor inspraak. Vervolgens heeft het van 4 juli tot en met 26 september 2024 ter visie gelegen. In deze periode zijn 2 zienswijzen binnengekomen. In de bijgevoegde reactienota zijn deze zienswijzen samengevat en van een antwoord voorzien.

- Eén zienswijze, ingediend door een individuele inwoner, gaat over het verzoek tot het opnieuw bekijken van de mogelijkheden van een zwemfunctie / zwemlocatie aan de Noorder Stadsgracht.
- De tweede zienswijze is ingediend door de architect die 20 jaar geleden het havenkantoor in de Prinsentuin en het servicegebouw op de Westerplantage heeft ontworpen. Deze zienswijze gaat specifiek in op het ontbreken van informatie in het ontwikkelkader van het bestaande Havenkantoor in de Prinsentuin en Servicegebouw op de Westerplantage.

Wijzigingen in het ontwikkelkader Prinsentuin

Naar aanleiding van de zienswijzen is het ontwikkelkader Prinsentuin op een aantal punten aangevuld met extra (verduidelijkende) informatie. Zie hiervoor de reactienota inclusief de beantwoording van de zienswijzen en de aanpassingen in het ontwikkelkader.

Onze algemene indruk is dat het participatietraject goed is verlopen en er steun is voor de gekozen richting van het ontwikkelkader.

Huidige kwaliteit behouden

De Prinsentuin is afgelopen jaren aantrekkelijker geworden. Meer personen maken gebruik van het gebied. Dat betekent onder andere ook dat de voorzieningen en het groenonderhoud mee mogen groeien. Daar is afgelopen jaren energie op gezet. De gebruikers van de Prinsentuin zijn hier ook positief over. Het gaat om onderstaande onderwerpen:

Tijdelijke voorzieningen

- De Prinsentuin wordt door telkens meer personen gebruikt. Afgelopen jaren is gebleken dat er van april tot en met september extra voorzieningen nodig zijn bij de Prinsentuin. Het gaat onder andere om openbare toiletten (inclusief schoonmaak), fietsenstallingen, informatieborden met daarop de huisregels bij de ingang en een gastheer in het gebied. Dit zorgt ervoor dat de mogelijke overlast in de Prinsentuin van april tot en met september, de drukste periode, al grotendeels wordt beperkt. Deze voorzieningen worden zeer gewaardeerd. De kosten bedragen € 55.000,- per zomerseizoen. Deze zijn/worden in 2023, 2024 en 2025 vanuit JVZ betaald. Dat vraagt een keuze en geldt dat dekking hiervoor bepaald moet worden bij een integrale beoordeling binnen de daarvoor geëigende momenten binnen de financiële cyclus van de gemeente.

Groenkwaliteit op niveau houden

- De vele bezoekers en verschillende evenementen zorgen ieder jaar voor de nodige bewegingen in de Prinsentuin. Zowel van personen als van voertuigen. Dat gaat niet altijd over de verharde paden waardoor het groen soms wordt vertrapt/verreden en de bodem voor planten en bomen minder geschikt wordt om goed te kunnen blijven groeien. De directe schades door evenementen komen ten laste van de organisatie van het evenement. Voor de indirecte schade die optreedt door met name verdichting van de bodem zijn echter geen middelen begroot en is het reguliere onderhoudsbudget niet toereikend. Wanneer er geen maatregelen worden getroffen om de verdichting op te heffen en te voorkomen heeft dit een afnemende vitaliteit van het monumentale bomenbestand tot gevolg. Op meerdere plekken moet de bodem daarom regulier worden belucht en bemest (of verzorgd). Hier is geen budget voor gereserveerd. Jaarlijkse kosten hiervoor zijn €12.000 en is opgevoerd bij de areaaluitbreiding.

Deze onderwerpen staan niet in het ontwikkelkader beschreven, maar passen goed bij de wensen voor en het behouden van de kwaliteit, uitstraling en aantrekkelijkheid van de Prinsentuin. Om de Prinsentuin veilig en aantrekkelijk te houden is het nodig de tijdelijke voorzieningen, zoals hierboven beschreven, in te blijven zetten totdat de definitieve voorzieningen zijn gerealiseerd. Daarnaast is het van belang dat het groen in de Prinsentuin van goede kwaliteit blijft.

Koppeling met programma's en beleidskaders

Uitvoeringsprogramma Binnenstad

In het ontwikkelkader Prinsentuin zijn verbetervoorstellen gedaan voor het deelgebied Vrouwepoortsdwinger en Ruiterskwartier. De havenvoorziening in dit deelgebied is vanuit kwalitatief oogpunt aan vervanging toe. Deze verbetermaatregelen worden opgepakt vanuit het Uitvoeringsprogramma Binnenstad, project Vestingroute - Waterpoort. Tevens worden groene

verbindingen tussen de Prinsentuin (gehele plangebied) en de binnenstad als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Binnenstad opgepakt. Denk hierbij aan de ambities voor het vergroenen van de Nieuwestad, Doeleplein en Grote Kerkstraat.

In het ontwikkelkader Prinsentuin is de wens opgenomen om ruimte te creëren voor spelen en bewegen op een natuurlijke manier. Naast deze wens in het ontwikkelkader speelt deze ambitie ook in bredere gemeentelijke ambities, o.a. voor de binnenstad. Hiervoor is in het verleden verkennend onderzoek gedaan. Als onderdeel van dat speel- en beweegcircuit van de binnenstad kunnen op 1 of wellicht 2 locaties in de Prinsentuin voorzieningen een plek krijgen.

Beleidskader Mobiliteit

Op 16 oktober 2024 is het beleidskader Mobiliteit vastgesteld door de gemeenteraad. Het beleidskader introduceert zeven kernprincipes voor een leefbare en beter verbonden gemeente. Deze principes dragen allemaal bij aan duurzame mobiliteit en versterken elkaar:

- 30 km/u in bewoond gebied, voorrang voor fijnmazig wandelen en fietsen;
- Veilige en beter oversteekbare stadsring, doorgaand autoverkeer via de Haak;
- Centrum place to be, wandelen op 1, zero emissie logistiek, stadsring wordt P-ring;
- Groene en aantrekkelijke binnenstad: straatparkeren naar parkeergarages en P&R-hubs.

In het ontwikkelkader Prinsentuin worden verbetermaatregelen genoemd voor het vergroenen en verbinden van de Groeneweg. Ook in het vastgestelde beleidskader Mobiliteit 2040 staat een mogelijke uitwerking voor de Groeneweg genoemd waarbij de weg geen doorgaande functie meer heeft voor autoverkeer (m.u.v Openbaar vervoer/busverkeer). Daarmee kan de Groeneweg een aantrekkelijke groene verbinding worden tussen de binnenstad en de Prinsentuin.

Waar mogelijk worden wensen vanuit het ontwikkelkader Prinsentuin meegenomen in het uitvoeringsprogramma Mobiliteit.

Daarnaast zijn er diverse connecties en koppelkansen met onder andere het Beleidskader Water, Programma Volhoudbaar en het Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit.

Uitvoeringsplan voorzieningen Prinsentuin

Het ontwikkelkader Prinsentuin is geen uitgekristalliseerd toekomstbeeld, maar geeft richting als het gaat om de gewenste programmatische en ruimtelijke ontwikkeling in het groene stadswandelpark. Het is kaderstellend en biedt ruimte voor flexibiliteit. Het ontwikkelkader is ook bedoeld om partijen in het gebied te inspireren en te stimuleren tot initiatieven en hen te faciliteren. Het ontwikkelkader Prinsentuin kent een grote verscheidenheid aan thema's en concrete verbetermaatregelen voor een kwaliteitsimpuls.

Een aantal concrete verbetermaatregelen uit het ontwikkelkader Prinsentuin heeft specifiek betrekking op het gebruik en de inrichting van het historische deel van de Prinsentuin en in mindere mate een relatie met andere beleidsambities of actuele gemeentelijke ontwikkelingen. Daarom worden deze verbetermaatregelen

de komende periode in een uitvoeringsplan inzichtelijk gemaakt. Het gaat hierbij om:

- Ontwerp havenvoorzieningen (havenkantoor, toilet-, douche-, en wasgelegenheid passanten, openbare toiletvoorziening, etc.);
- Ontwerp evenementenaansluitingen; vanuit praktisch oogpunt wordt dit gecombineerd met de havenvoorzieningen;
- Ontwerputgangspunten roodbaard-karakter in de Prinsentuin verbeteren gecombineerd met het vergroten van de biodiversiteit;
- Een kostenraming van bovenstaande onderdelen te maken.

Vervolgacties op hoofdlijnen

Na besluitvorming door uw raad over het ontwikkelkader Prinsentuin zullen wij in een Uitvoeringsplan Voorzieningen Prinsentuin aangeven hoe verder uitvoering gegeven zou kunnen worden aan de voorgestelde verbetermaatregelen. Op dit moment zijn echter de benodigde middelen voor uitvoering niet beschikbaar. In het Uitvoeringsplan worden de ontwerpen, ramingen en dekkingsvoorstel voor de maatregelen in beeld gebracht, opdat deze betrokken kunnen worden bij de collegeonderhandelingen 2026.

Voor de andere verbetermaatregelen, geïntegreerd in eerder genoemd beleid(skaders), programma's en projecten, geldt dat de uitvoering zal aansluiten passend bij de werkwijze en planning van het beleid, programma of project.

Naar verwachting is het concept Uitvoeringsplan eind 2025 gereed en geldt dat dekking hiervoor bepaald moet worden bij een integrale beoordeling binnen de daarvoor geëigende momenten binnen de financiële cyclus van de gemeente.

Leeuwarden, 18 maart 2025,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*